СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 107. Джерзі Сіті, Н. Дж., четвер, 14-го травня 1942. No. 107. Jersey City, N. J., Thursday, May 14, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

Японська загроза нападу на Австралію все ще існує, хоч наразі її усунено

ПОВІТРЯНА БАЗА ОБЄДНАНИХ ДЕРЖАВ (Полудneво-західній Пацифік). — Военні американські кореспонденти подають дальші подробиці щодо морської боротьби біля Островів Соломона. Вони стверджують понад усякий сумнів, що рештки японської фльоти врятувались втечою до забезпечених місць. Значить, що наразі небезпека японського нападу на Австралію минула. Але, пишуть далі кореспонденти, самі урядові чинники зазначують, що це ще не означає, що Японія залишила плян здобуття Австралії. Вона може знову скріпити свої сили і знову пробувати здійснити свій плян. Це можна заключати, між іншим, і по тім, що хоч не видно ніякої японської морської акції, то зате є слідне скріплення повітряних налетів на военні бази Обєднаних Держав.

АПРОБУЮТЬ ВОЄННУ ПОЛІТИКУ РУЗВЕЛТА

ПРИНСТОН (Ню Джерзі). — Джордж Ґалоп, відомий керівник Американського Інституту Публичної Опінії, оголошує, що на 10 голосуючих кожних 8 голосів годиться з президентом Рузвелтом щодо його способу ведення війни, згл. виявляє, що президент сповнює якслід свої обовязки, звязані з военними подіями.

ТРЕБА СТАЛІ ДЛЯ ВОЄННОЇ ПРОДУКЦІЇ

НЮ ЙОРК. — Від імені Ради Военної Продукції заявлено продуцентам, що треба заощаджувати сталь, де це тільки можливе, бо інакше забракне її для военної продукції, якої потреби зростають з дня на день.

ТРЕБА ВИЗВОЛИТИ ВСІ НАРОДИ, ТЕЖ НІМЦІВ, ЯПОНЦІВ Й ІТАЛІЙЦІВ

НЮ ОРЛІНС. — „Нешенел Конференс оф Сошел Ворк" ухвалила сім точок, згідно з якими требаб приступити до відбудови світа по війні. Дораджує, щоб Обєднані Державі визволили всі народи від военних диктатур, включно з Німеччиною, Японією й Італією, як теж знищили право сили і теорію про „вищіраси". Дораджується узглядняти потреби народів, яких краї не мають великих економічних ресурсів. А також радиться відложити територіяльні спори аж до часу, як виграється війну.

Тяжкі бої в Україні і на Кримі

БЕРН. — Німці далі продовжають свою загальну офензиву в Україні і на Кримі, маючи на ціли здобуття Ростова і Кавказьких нафтових піль. Але дотепер вони не зробили більших успіхів. Лише в околицях Петропавлівки і Сталіна вони посунулись не більше, як на три милі вперед. На Кримі, в Керчівській шийці, вони не зробили жадного поступу вперед. — Замітне це, що це німці широко розписуються про цю офензиву, а советські кола начеб були склонні не приписувати до неї великої ваги. Німці кажуть, що на Керчівській шийці на Кримі „розпуталось ціле пекло". Вони далі кажуть, що пробили перші оборонні советські лінії і советські війська відступили на задні оборонні позиції. Німці кажуть, що земля вже суха і погода в Україні гарна, так, що офензива розпочалась цілою силою. Зате советський коментатор Люї Родріґуез через радіо заявив, що цілий той німецький галас про офензиву в Советах має на увазі відвернути увагу німецького населення від клопотів в дома і від небезпек, що грозять німцям на фронті. Советські звідомлення не згадують про інші фронти.

НІМЦІ ЗАТОПИЛИ ТРИ БРИТІЙСЬКІ НИЩІНИКИ

ЛОНДОН. — Британська адміраліція повідомила, що німецькі літаки затопили три із чотирьох британських нищівників, які плили через східню частину Середземного моря. Про затоплення тих трьох нищівників подала теж німецька команда і зазначила водночас точніше місце, де це сталось. Це затоплення наступило недалеко острова Крети.

ОКУПАЦІЯ БУРМИ

ЛОНДОН. — Британські війська, що постійно відступають з Бурми, над рікою Каяевою, недалеко границь Індії, зробили протинаступ і відкинули японців пять миль взад. Та цей успіх має хвилеве значіння. Також китайці в провінції Юнан завдали японцям втрати і відкинули їх дещо взад. Та японці далі садять великі резерви до Бурми, котра фактично вже вцілости окупована. Одна німецька радієва стація подала, що японці вже увійшли в границі Індії.

ВРЯТОВАНІ НА МОРЮ. — По 14 днях і ночах на цій тратві цих двох розбитків зо залоги сторпедованого панамського корабля були підняті з моря літаком прибережної сторожі. Літак доставив їх до Норфовку, в стейті Верджінії, де один з них помер у шпиталі.

НІМЕЦЬКІ СУБМАРИНИ ВЖЕ БУШУЮТЬ НА ВОДАХ РІКИ СВ. ЛАВРЕНТІЯ

ОТТАВА (Канада). — Міністер маринарки Анґос Мекдонелд проголосив, що націстівська субмарина затопила на ріці св. Лаврентія канадійський товаровий корабель. Не подано, як це сталося, а тільки сказано, що вирятовано 41 осіб. Тим теж не стверджено, що ніхто не загинув. Далі подано до відома, що не буде проголошуватись дальших подібних випадків, бо того роду інформації можуть бути вжиті ворогом для дальшої акції. Тим разом оголошено тому, щоб зробити канадійців ще свідомішими того, що ворог є вже біля самих берегів, як теж, щоб запевнити людність, що будуть повзяті всі потрібні кроки оборони супроти того роду ворожих нападів.

ТРАНСПОРТАЦІЯ — ВЕЛИКА ПРОБЛЄМА, ЩО ГРИЗЕ ПРЕЗИДЕНТА.

ВАШИНҐТОН. — Що зробити, щоб довести ту величезну скількість военного матеріялу, що ми вже його виробили з фабрик на поля ріжних боїв, є те, що найбільше тепер турбує президента Рузвелта. Над тим пляном він тепер працює. І мабуть прийде до того, що нагляд над перевозом военних матеріялів буде відданий одній особі. Панує таке переконання, що ось така централізація допоможе розвязати ту важку справу, яка набрала саме тепер найбільшого значіння, бо надіються кожного дня вибуху весняних офензив. І то на ріжних світових фронтах.

ЖІНОЧИЙ ВОЄННИЙ ДОПОМОГОВИЙ КОРПУС.

ВАШИНҐТОН. — Сенат ухвалив законопроєкт про створення Жіночого Военного Допомогового Корпусу. Цей проєкт уже перейшов в палаті послів. Тепер відійде до Білого Дому.

ВІДБИРАТИМУТЬ АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО.

НЮАРК (Ню Джерзі). — Федеральний суд розбиратиме справу 8 натуралізованих горожан, з яких один є італійського походження, а 7 німецького, а які є обвинувачені прокуратором і Федеральним Слідчим Бюром (Еф Бі Ай) в участи в підривній роботі. Якщо обвинувачені будуть визнані винуватими, їм відберуть горожанські папери. Потім вони будуть увязнені на протяг війни як ворожі чужинці. Еф Бі Ай з Нюарку заповідає, що в короткому часі будуть повзяті подібні кроки проти інших натуралізованих горожан, що запідозрені в проти-державній акції.

НЕВДОВОЛЕНІ З ҐАЗОЛІНОВОЇ ПАЙКИ.

НЮ ЙОРК. — „Ню Йорк Таймс" подає, що 900,000 власників автомобілів в Ню Йорку, як теж 7,600,000 таких власників у східних стейтах, невдоволені з пайкування газоліни і пробують ту справу порушити в конґресі при допомозі конґресменів з східних стейтів. Кажеться, що східні стейти зістали „покривджені".

ПІДНОСЯТЬ ПЛАТНЮ ВОЯКАМ І МАРИНАРАМ.

ВАШИНҐТОН. — При пробнім голосованню в палаті послів перейшов законопроєкт, який признає воякам і маринарам підвишку платні. Це відноситься теж і до Прибережної Сторожі. Нова платня виносилаб від 50 до 54 долярів місячно. Якщоб це ухвалено, то видаток на армію збільшивсяб річно на 200 міліонів долярів.

ПРОТИ ПАНЦИРНИКІВ, А ЗА ЛІТАКИ.

ВАШИНҐТОН.— Незабаром готові ми бути свідками горячої дебати в конґресі щодо цього, що є важніше: панцирники чи літаки. Є це стара проблема, яка набрала тепер практичности, бо саме тепер розбудовуються фльоту і повітряну силу Злучених Держав. Сенатор Берд з Вірджінії, що є у тих справах свого роду знавцем, веде кампанію за те, щоб будувати більше літаконосців і літаків, а менше панцирників. Він каже, що панцирник зідає величезну масу матеріялу, з якого можнаб побудувати кілька лекших военних кораблів. Він є теж за реорґанізацію маринарки в той спосіб, щоб летунству дати більше слово у командній верхівці. Без літаконосців, є не можливе конвоювання, каже сенатор. Літаки є всюди тепер рішальним чинником, каже він далі. Але теж стверджує, що вже й теперішні пляни рахуються з тим і передбачують будову нових 11 літаконосців.

НОВА МЕДАЛЯ ЗА ХОРОБРІСТЬ.

ВАШИНҐТОН. — „Повітряна Медаля" — це є нова нагорода, встановлена президентом Рузвелтом, для всіх родів военної служби. Її даватимуть тим, що виявили геройство в повітряних боях, зглядно летах.

КАНАДІЙСЬКА ЛЕТУНСЬКА СИЛА.

ОТТАВА. — В парляменті заявив міністер летунства, що в канадійській повітряній силі служить тепер 115,000 летунів. В тому не є вчислені жінки-летунки, яких є 3,000, як теж летуни з британських доміній, та цивільні летуни.

ФРАНЦУЗЬКІ ТЕРОРИСТИ ЗБОМБАРДУВАЛИ ПЯТЬ ГОТЕЛІВ

ВІШІ. — Не звертаючи уваги на розстріли закладників французькі терористи далі ведуть широку протинімецьку акцію, на занятих німцями територіях. Цей раз вони підсадили бомби під пять готелів, в яких мешкали німецькі вояки і старшини, як теж висадили в повітря один ресторан. Розюшені німці відразу зробили широку облаву на терористів і обсадили військом пять паризьких дільниць, спиняючи там всяку комунікацію, включаючи підземні залізниці. Вислід тих облав покищо невідомий. Але вже дотепер німці зігнали злість у той спосіб, що застрілили чергових 58 закладників. — Німці розстріляли також 24 голяндців за „шпіонажу і за вдержування при собі зброї". Німецькі окупаційні власти по всіх окупованих краях видали заклики до широких мас, щоб вони не відважились виступати проти німецької влади, бо всякий спротив буде тяжко покараний.

НІМЦІ УЖИВАЮТЬ „НЕТРІЙЛИВІ" ГАЗИ.

СТОКГОЛЬМ. — Берлінський кореспондент шведської газети „Альфонблядет" доносить, що німці на советськім фронті почали уживати нового ґазу, який не отруйний, лише ділає на нерви в той спосіб, що робить вояків цілковито безвладними. Німецькі кола запевняють, що цей ґаз не має нічого спільного з отруєю і тому він не входить в рубрику „отруйної війни". Водночас той сам кореспондент доносить, що німці на советськім фронті почали уживати новий ґатунок бомб, що мають у собі повітряний плин. Ці бомби ділають на широку віддаль.

БУНТ У МАДЯРСЬКІМ ВІЙСЬКУ.

ІСТАНБУЛ. — Добре поінформовані кола говорять, що в мадярській армії викрито заговір старшин, які постановили собі винищити зпоміж себе тих осіб, які мають пронімецькі симпатії. Тих старшин, в числі 16, відразу поставлено під суд і розстріляно. Вкупі з тим кружляють вістки, що мадярський уряд робить тайні переговори з Британією і Америкою, щоб замиритись. Посередником у тих переговарах має бути представник Оттона Габсбурґа, ґраф Сіґрей. В Америці в цьому напрямку працює представник вільно-мадярської орґанізації, д-р Тібор Екгард. Найголовнішим домаганням мадярів має бути те, щоб Едвард Бенеш, чехословацький президент, заперестав за границею видвигати претенсії до Карпатської України і Словакії, бо, за переконаннями мадярів, ці краї належать до сфери впливів Мадярщини.

ЯПОНЦІ ПРО БИТВУ НА КОРАЛЕВІМ МОРІ.

ШАНГАЙ. (Через радіо). — Японський представник заявив, що ніщо інше, тільки погана погода перешкодила японській фльоті розбити обєднану британсько-американську фльоту на Коралевім морі. Японці говорять, що японськими кораблями командував сам начальний вожд цілої японської фльоти, адмірал Ямамото. Загалом, японські чинники ту битву описують у далеко ширших розмірах, ніж це роблять американські чинники. Виходило, що це була величезна битва, в якій були занґажовані найбільші сили Японії. Японський імператор вислав ґратуляції адміралови Ямамото за його „блискучі осяги", за те, що японська фльота „тяжко ушкодила британсько-американську фльоту". Та, не звертаючи уваги на ті „блискучі осяги", японці таки нарікають на погоду, що не дозволила їм осягнути їх цілі.

ПРИЧИНИ НЕВДАЧ У БУРМІ.

КАЛЬКУТА. — Американський журналіст Даніел Де Люс перебув з британськими військами довший час на бурмськім фронті і разом з ними відступав через сотки миль. Він тепер подав причини, чому ті війська відступають. Він каже, що тих військ є дуже мало; також вони не вишколені в боротьбі в нетрах, як теж не є засоблені зброєю і іншими продуктами, потрібними до боротьби в нетрах. Ті війська, каже він, відзначаються величезною особистою відвагою. Тижнями вони продираються через нетри, в голоді, без відпочинку, часто без амуниції. На них з усіх сторін нападають японці, як теж місцеві бандити. Горою всевладно літають японські літаки, які січуть їх скорострілами. Проте ті війська спинюють японців так, як можуть, а в деяких випадках завдали японцям криваві втрати.

ОБНИЖКА ЦІН НА ОБІДИ В АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Міністер прохарчування, лорд Вултон, видав розпорядок, що обіди по всіх виставних готелях і ресторанах не сміють коштувати вище, ніж пять шилінґів. В тій сумі має вже бути покрита ціна за музику, льокаль і обслугу. Цей розпорядок видано внаслідок натиску з боку широких мас, які заздрісно дивились на багаті ресторани, в яких могли попоїсти лише ті, що мали гроші. Тепер харч у тих багатих ресторанах, хоч буде коштувати більше, не буде ліпший від харчу в убогих ресторанах.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіти і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Thereе months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Щоб Забезпечити Світови Мир

Можна завважити, що від певного часу підносяться голоси навіть у консервативній пресі, що треба вже тепер подбати, щоб так не сталось як минулої війни. Себто, щоб ми знову виграли війну і знову програли мир. Поступові сили в Америці налягають тому на те, щоб довше з цею справою не зволікати, а піддати її основним розслідам і дискусії.

Заходом жіноцтва відбулося саме тепер в Ню Йорку „форум", на якому були доклади на тему, який має наступити порядок у світі. Провід у тому „форумі" мав Джеймс Т. Шатвел, що є головою „Комісії Студіювання Мирової Організації". З того, що там говорено, хочемо піднести те, що в загальному підкреслила пані Еленор Рузвелт.

Бесідниця виходила з заложення, що треба зачати від перевиховання в тому напрямі, щоб позбутись ненависти і упереджень до народів і людей. Ненависть є і буде перешкодою мирного співжиття. Ненавидіти треба, але не людей, і не народи, а огидні системи, що доводять до світових потрясень і таких катастроф, як та, що її тепер переживаємо. Ось ті системи і ті науки, що доводять до таких трагедій треба ненавидіти і старатись їх знищити, але не треба ненавидіти самих людей і самі народи.

Далі пані Рузвелт зазначила, що не треба глядіти на ту війну з того боку, щоб з неї витягати для якогось одного народу чи якоїсь одної держави певні економічні користи. Треба раз скінчити з економічними імперіялізмами, бо це теж нещастя і причина воєнних потрясень. І треба, щоб було добре людям жити не тільки в Америці, але й у всіх інших краях. Ось це треба розуміти в першу чергу нам самим, тут в Америці, та придержуватись цього навіть тоді, колиб ми мали хвилево на тому трапити й економічно потерпіти. Бо справа світового замирення є важніша й дорожча від такої втрати. І дорожчим є теж і те, щоб ми не мали знову потреби висилати своїх синів, щоб вони гинули сотнями тисяч чи міліонами у новій війні. Щоб такого більше не було, вартує потерпіти теж і з економічного боку.

І ще одно порушила пані Рузвелт. Сказала, що не буде вже повороту до старих соціяльних порядків. Вони вже минули і з тим треба кожному погодитись у всіх краях, а також і в Америці. Зокрема клясам багатим, що заважували в тих зглядах.

При кінці пані Рузвелт заявила, що треба толерандії між людьми, народами і расами, бо без неї не буде світового замирення. Але треба ту терпимість зачати практикувати у повному змислі в першу чергу тут в Америці. Бо тим ми найбільше прислужимось ось тій так важній справі, виказуючи на нашім власнім приклааді, що вона можлива й здійснима.

В Обороні Канадійських Українців

Хто живе чесно й працьовито та точно сповняє свої громадські та державні обовязки, той заслугує на пошану. Нема причини його нападати. А коли хто його напастує, то він має право постояти за себе та упімнутися навіть і в державних установ, щоб його оборонили від напасти. Взагалі хто живе чесно й сповняє свої громадянські обовязки взірцево, той може кожному сміло глянути в очі, а коли його хто зневажить, то має право сміло постояти в своїй обороні.

Тому повинні на кожнім кроці обороняти себе й українці, якщо вважають, що це потрібне. В такому випадку канадійські та американські українці повинні виступати завжди сміло проти кожного, хто зневажить їх, робить їм шкідливі закиди, або наказує їм як мають поступати. Так робити має право тільки влада, місцева, або держава. І таким розпорядкам треба нам усім громадянам коритись. Та не мають ніякого права наказувати нам приватні одиниці, партійні групи, чи часописи. Це вони часто прибирають ролю якоїсь влади і пробують наказувати, щоб канадійські або американські українці так поступали, а не інакше.

Канадійські українці щиро й щедро ставилися й ставляться до воєнних зусиль Канади. Вони доставили добровільно тисячі добровольців збройним силам Канади; вони купують бонди перемоги, хоч загально не багаті; вони щедро дають датки на Червоний Хрест. І взагалі роблять все, що можуть, щоб оборонити загрожену канадійську демократію. Та коли 27. квітня пішли голосувати над питанням, чи вони годяться, щоб звільнити теперішній канадійський уряд від тих його приречень, що дав на початку війни, чи ні, то значне число канадійських українців голосувало, що хочуть, щоб уряд стояв при своїх попередніх приреченнях.

Треба памятати, що Канада це справжня демократична держава. Тому дає право голосувати кожному, як хто собі хоче. Примусу тут нема. Бож колиб був примус, то Канада перестала би бути демократичною державою. Всі канадійські громадяни мали право голосувати на питання притакненням, або відмовно. Таке право мали й канадійські українці. І коли тепер їм хтось робить закиди, що вони повинні були так або так голосувати, а не так, як вони голосували, то така людина не розуміє свобідної Канади і сама нехтує саму основу демократії.

Чому саме значне число канадійських українців голосувало за те, щоб уряд не касував свого приречення даного на початку війни, що не буде заводити примусової військової служби? На це є багато причин. І їх треба брати під увагу, щоб зрозуміти, чому сталось так, а не інакше.

1. Українці вже з традиції демократи й не люблять, щоб їх змушувати щось робити. Вони памятають, як їх змушували до всяких, навіть часто їм шкідливих обовязків, Австрія, Росія та Польща. Цього вони не хотілиб бачити в Канаді, бо для демократичної Канади вони були і є готові й без примусу доставляти і своїх синів до війська, як і давати гроші на війну щедрим купуванням воєнних бондів. Вони мають повне довіря до Канади. І тому робили для неї досі все без примусу. І те саме далі робитимуть.

2. Ще треба памятати й те, що українці назагал свято довіряють раз зробленому приреченню. Колиж хто хоче відкликати те, що вже раз прирік, і то прилюдно, то українець ставиться до цього вже з природи з підозрінням. Він вірить, що коли хто раз щиро зробив приречення, то не повинен його відкликати. Це може виглядати наївним, не відповідаючим воєнному часови, але так воно є; так людей виховано.

Ось такі могли бути головні причини, чому значне число канадійців голосувало відмовно. Ніщо тут не сталось такого великого, бо щоб не було, а українці булиб надалі вірно служили і поза Канадою добровільно як і досі. Та колиб тепер хто хотів за це мститися на канадійських громадянах українського походження, то тим самим виявив би, що він не-демократ і на плебісцит глядів тільки як на тягнення людей за язика. Нині уряд, цілком певно, не має нічого спільного з ось таким способом думання.

О. Івах, Винніпег.

Націвсько-церковний конфлікт

Дениел Т. Бригем, европейський кореспондент „Ню Йорк Таймсу", подав з швайцарського Берна вістку про нове загострення напруження між католицькою церквою й націстичним урядом Німеччини. Вістка опирається на інформаціях, що прийшли до того міста з католицьких жерел.

З цих вісток виходить, що націстичний режим не перериває своєї кампанії проти католицької церкви. Останньою нагодою для загострення були заходи націстичного уряду дістати від католицької церкви апробати (потвердження) на нове видання гимнів, котрі ріжняться від інших видань тим, що згідно зо своїм проти-жидівським становищем, націстичний уряд старається в гимнах знищити всякі натяки на Старий Заповіт і звязки християнства з жидівством. Ідучи по цій лінії, націстичний уряд вичеркнув з гимнів такі слова, як Єрусалим, Сіон, Єгова, псальм, псалтира. Навіть слово „алилуя", як слово жидівського походження, вичеркнено й заступлено словами: „Слава Богу!"

Далеко йдучі зміни заведено теж в інших напрямах. Змінено передовсім число гимнів. В признаних досі збірниках було їх понад 500, тепер є їх лише 284. З тих лиш 143 є старі, відомі й популярні гимни, решта це нові твори, з 19. та 20. століття. Ці нові гимни відзначаються не лише тим, що з них пропущено всякі натяки на біблійний звязок, але й тим, що до них затягнено різні натяки на „національну церкву", себто націстичні тенденції в церковному житті. Замісць споминати Бога або Христа, нові гимни говорять про нову політичну віру, про робітників, про благословенства землі, про національну єдність і таке подібне.

З переданих кореспондентом вісток виходить, що націстичний уряд звертається теж і проти протестантської церкви, бо він викидає з книжок відомі гимни Лютера. На який опротив здобудеться протестантська церква, покищо не відомо, бо Бригем подає лише вістку про виступи проти цих публікацій з боку римо-католицького кардинала фон Фавльгабера. Цей зо своїх виступів проти націстів вже добре відомий достойник видав до своїх вірних 10 заповідей, між котрими радиться: ставити опір лихові усею своєю силою, відважно, розумно й постійно; не ширити фалшивих вісток, а говорити правду; не потурати свому гніву; але й не здушувати свого сумління, щоби не заглушити й душевних сил здачою перед несправедливістю.

З іншого швайцарського міста, Женеви, приходить від Релігійної Новинкарської Служби вістка про ще інше змагання між націстичним урядом і церковними організаціями. Цим разом іде за так зване „Екуменічний Союз", міжцерковну організацію в Голяндії, що старається об'єднувати для різних спільних цілей вірних різних голяндських церков. Націстичний окупаційний уряд саме заявив цій організації, що для праводного існування вона мусить покинути думку приймати до себе людей жидівської віри. У відповідь на заяву націстичних окупантів „Екуменічний Союз" заявив, що він не може погодитися з таким домаганням та що він радше розвяжеться, ніж погодиться на таке поломання основної ідеї, для котрої він зорганізувався. Коли націстична влада не уступила, „Екуменічний Союз" піддав членам думку розвязатися, і члени більшістю рішилися за розвязання. Для характеристики відношення націстичного уряду до цього факту замітно, що націстичний уряд не подав про це по за границю вістки, і її треба аж було перепачковувати тайними дорогами.

Повітряні шляхи

Резервовий адмірал американської фльоти Гері Ярнел в промові до студентів морського технічного інституту Веба в Ню Йорку сказав, що тепер, коли Бурмський Шлях загорожений японцями, треба буде тисячу транспортових літаків, щоби заосмотрити Китай в потрібні для війни продукти.

Він не перший, що підносить вагу літаків, як транспортовий середник. В звідомленнях з европейських фронтів ми нераз довідувались, що німці уживають величезних транспортових літаків для перевозу своїх військ і матеріялів на східний фронт. Вони також масово перевозили свої війська через Середземне море до Лібії. Подібне робили совєтські війська. Певно, що й англійці в тому відношенні не залишались позаду. Зновуж американський журналіст Реймонд Клапер, подорожуючи по Близьким і Далекім Сході, подавав додому, що на тамошних шляхах вже курсують величезні літаки, які перевозять не лиш вояків, але звичайний вантаж. Ми знаємо, що ще до вибуху війни в Америці інжинири говорили, що Америка має літаки, якими можна перевезти з місця на місце 150 узброєних вояків. Щобільше, цивільні інжинири говорили, що в недалекім часі залізну руду з певних далеко віддалених копалень будуть довозити до промислових центрів літаками. Це випаде дешевше, ніж залізницею. Бо хоч літак і газоліна це коштовна річ, але з другого боку для них не треба закладати довжезних залізничих шляхів, як теж не треба будувати тисячів стацій й опісля постійно вдержувати десятки тисяч робітників для обслуги цих стацій і шляхів.

З цих фактів найвиразніше видно, що теперішня війна буде вестись на цілком відмінній засаді, ніж попередня війна, а навіть ніж велась в першому свому році. Морські і сухопутні шляхи не матимуть такого значіння, як колись. Через повітря можна буде продертись в кожний куток землі.

Зрозуміло, що транспортові кораблі, залізниці й автомобілі далі гратимуть величезну ролю. Те, що можна взяти на один більший корабель, треба булоб ладувати на тисячу транспортових літаків. Проте, там де ходитиме про поспіх, або де буде загороджений шлях противником, літаки відгравать мутимуть першорядну ролю. А поспіх у війні, як знаємо, грає величезну ролю. Кожна сторона старається виконувати свої підготовки і удари поспішно. Вслід за тим кожна сторона старатиметься мати в себе якнайбільше не лише бойових, але й транспортових літаків. А це значить, що знов таки війна вирішуватиме в воєнних фабриках, зокрема в фабриках літаків.

Беручи під увагу продукційний потенціонал Обєднаних Держав, вони під тим оглядом стоять значно краще від Держав Осі. Америка вже тепер продукує стільки літаків, що всі Держави Осі до купи. А ми сами це дуже добре знаємо, що Америка ще далеко від вершка своєї продуктивности. Ми знаємо це хочби по тім, бо наше життя ще не дуже зачіплене війною. Назагал ми поодиноко ще не дуже більше працюємо, ніж працювали перед війною. Лише більше число людей нині працює,

(Докінчення на стороні 3-тій)

Дві Долі

Повість

ДАНИЛА МОРДОВЦЯ

1)

Ходили колись по землі дві долі, шукаючи кожна те, що їй від Бога наказано; а як прийшов час, то й спіткала кожна того, з ким від самої колиски аж до темної домовини ходити мала поруч, мов зі старцями міхоноші, показуючи шлях чи до щастя, чи то до нещастя, як кому від Господа судилося.

І от одна доля спіткала те, що щукала, під сільською стріхою, у вбогій хатині, у колисці з решета зпід гусенят; друга знайшла те, що їй судилося, в багатім будинку, в роскішній колисочці та під тоненькими пелюшечками, дорогим шовком гаптованими.

А хтоб тоді сказав, чия доля буде краща — чи того, кого заплакана мати у решеті зпід гусенят колихала та на Івасеву сирітську долю нарікала, чи того, кому щаслива мати що вечір співала:

> У китика, у кота
> Колисочка золота,
> А в мойого Юрасика
> Іще краща того?...

А от побачимо...

I.

За зеленою левадою сідало весняне сонечко, розсипаючи снопи золотого проміння по верховіттю верб коло греблі і по густих кущах верболозу, що зеленою стежкою простягалися геть-геть за річкою, аж куди око досягало.

Десь за левадою чути було сумний дівочий голосочок:

> Ішли корови із діброви,
> а овечки з поля,
> Заплакала карі очи,
> край доріжки стоя...

— Це співає Софійка — тужить по свойому Івасеви, а не знає дурна, що він отсе вернувся із Запорожжа.

— Івась Удовиченко вернувся, кажеш, сестричко?

— Та вернувсяж, а Софійка, казали, ходила у Харків молитися, то й не чула про це. А я сама бачила того Запорожця. Та й гарний же, дівонько! — кінь під ним вороний, шапка з червоним верхом, аж горить, — і шабля коло боку.

— Овва! тепер він на свою Софійку і не гляне.

— Може й так. А цікаво: — прийде він увечорі до нас на вулицю, чи не прийде?

— Де вже не прийде!... Він до сивого волосу ходитиме й верховодитиме, як верховодив позаторік, коли ще не мандрував до Січи

— Бідна Софійка! Невжеж він зрадить? Бо як лагодивсь мандрувати до Запорожжа — слави — каже —лицарства добувати, то обіцяв скоро повернутись до дому і з Софійкою побратись. На теж вони й перстенями помінялись.

Це розмовляли дві дівчини, гонячи з річки через леваду гусенята до Мерехви під Харковом.

Було це давно колись — аж у 1648. році.

Не зчулись мерехвяни, як і ніч, тепла та тиха, обгорнула землю, покриваючи темною пеленою і зелену леваду з річкою і греблю з кучерявими вербами, а сон зазирав у кожну хатину, де спочивали потомлені працею люди. Не спочивали тільки ті, у котрих на думці був не сон, а „вулиця" та молоді любощі.Де-не-де у тиій темряві вигукували то дівочі голосочки, то весела парубоцька пісня.

Незабаром і „вулиця" зібралась коло річки під гіллястою старою тополею. Молодий гомін, жарти і регіт луною розлягались скрізь понад річкою, а там між кущами верболозу соловейко тьохкав та по займищу деркачі вибивали свої пісні, мов і там була своя „вулиця".

— Ой, сестрички! — пробренів чиїсь дівочий голосочок, мов сопілочка: — либонь сам Запорожець до нас стежку топче. Дивись, Софійко, чи пізнаєш того, з ким ти женихалась?

Молоде личко тієї, що назвали Софійкою, так і взялось полумям, а потім, осяяне місяцем, поблідло, як крейда.

— Та він жеж, він — Івась Удовиченко, — обізвався другий дівочий голосочок: — бач, не закопилив губу з гордощів, а до гурту прямує.

Почулись і парубоцькі веселі вигуки:

— А гов, Іване, не гордуєш нашою вулицею після Січи?

— Іди, іди, козаче: — по тобі вже давно дівчата сохнуть.

— Овва! — сім літ мак не родив, а голоду не вчинив, — обізвалась язиката Вивдя, що хлопці „дряп-кицею" дражнили.

— О, яка вискочила сорока! — засміявсь один парубок: — сорока-горіла, бо пити хотіла.

— А зась, недопечений книше! — огризнулась „дряпкиця". — Верзе, що слина до губи принесе.

— Пугу — пугу! — крикнув хтось з гурту.

— Козак з Лугу, — обізвавсь той, кого Запорожцем звали.

Це був молодий, огрядний козак, літ може трийцяти, у високій смушковій шапці з червоним верхом, у зеленому жупані і широчезних жовтогарячих штанах над червоними сапянцями.

— Здорові були, панове громадо, і ви, дівчаточка! — сказав він, здіймаючи шапку і любенько уклоняючись до громади.

— Ходи і ти здоров, Іване! — раптом загула „вулиця". — Як Бог милував тебе у далекій країні, на Запорожжі?

— Хвалити Бога, — не менеодного, а всю нашу Україну Бог помилував — ляд ське ярмо з нашої неньки здіймає... Памятатимуть наші пани вороги Жовті Води та батька Богдана.

— Як? — що? — які Жовті Води? — який батько Богдан? — посипалось звідусюди. — Ми нічого не знаєм, нічогісінько не чули!

І хлопці і дівчата лавою обступили молодого Запорожця, мов живим тином обнесли. Одна Софійка осторонь стояла, мов вона тут усім чужа була.

— А тиж що так, Софієчко, — засоромилась, чи що? — озирнулась одна дівчина. — Чого стоїш сиротою?

— Ач свята та Божа дівка! — засміялась Вивдя. — Сказано-бо: до Дмитра дівка хитра, а по Дмитрі хоч нею грубу витри.

Дехто з хлопців зареготався.

Запорожець глянув назад і аж почервонів.

— Софійко, — якось то несміливо промовив він — ти й привитати мене не хочеш... Десь забула мене...

— Еге! — не втерпіла „дряпкиця", — забула кішка, коли й сало бачила... забув і віл, коли телятком був... А тепер, бач, ще й не вловив, а вже скубе.

— А! щоб ти скисла, язиката! — озвавсь хтось з гурту.

Запорожець повернувся й підійшов до Софійки. Вона ще дужче засоромилась і рукавом закрилась.

(Дальше буде).

ЕПОПЕЯ ГЕРОЇЗМУ „МАРБЛГЕДА"

Менше-більше три місяці тому японські літаки збомбардували в заливі Макасар коло Борнео, в Азії, американський легкий кружляк „Марблгед", і японці негайно проголосили його пропавшим кораблем. Дня 8. травня „Марблгед" заїхав власною парою й силою до одного зо східних портів Злучених Держав, відбувши 13,500 миль дороги, яку слушно можна вважати епопеєю героїзму, бо перебув він за цей час через незрівнані небезпеки.

Не треба думати, що вістка про бомбардування „Марблгеда" була помилкою або видумкою. Ні він справді був бомбардований. Коли він заїхав до східно-американського порту, це був хіба „дух-корабель", останки давньої слави й сили, з 7,050 тон сталі й боєвої справности. Моряки, що загинули в бомбардуванні, були вже давно похоронені, ранені були в шпиталях. Рани, одержані ним у бою, залатані й замальовані. Назверха не видно було цих близн і загоєнь, але в середині це була одна руїна. Та всеще він не був у такому страшному стані, як він був після бою.

Про самий бій оповідав капітан корабля, Сомер Робінсон: „Ми сповняли офензивну службу, коли прийшла атака". Це було 4. лютого, в самому початку японської кампанії за захоплення голяндських Східних Індій, найбагатшого архипелягу світу. „Марблгед" стояв коло Балик Папану, в товаристві американського важкого кружляка „Гюстона", пізніше страченого, з чотирьома старими американськими дістроєрами, з трьома голяндськими легкими кружляками й трьома голяндськими дістроєрами. Ця ескадра сподівалася звести бій з великим добре захороненим японським конвоєм, про котрого приявність у тій околиці ми мали недавно донесення.

„Ми були під командою голяндського адмірала, і ми були поважна сила. Нам не дано багато остороги..."

Капітан не сказав, щодо чого саме вони не мали багато остороги, але догадатися можна, що ці кораблі не були повідомлені, що проти них стоїть ворог, що має перевагу в повітрю. „Наші водні сили переводили операції без належної підпори з боку повітряної сили; вони були заставлені грати велику гру в цюцюбабки, при чому ставка гри була справді дуже висока".

„Марблгед" і інші кораблі його ескадри дістали коротку осторогу про наближаючуся ворожу повітряну силу на дуже короткий час, дістали від одного американського розвідного літака. Залунали сигнали остороги й всі моряки розійшлися по своїх становищах. „Небесні гармати" підняли свої дула в напрямі хмар, а відповідні механічні інструменти слідили за напрямком, звідки прийдуть ворожі літаки. Вони прилетіли — велика фльота бомбовиків, виблискувала на небі, принаймні 37, якщо не більше.

Бомбовики робили на нас напад за нападом. Загули гармати й бомби робили білі кола на морю. Старі машини „Марблгеда" трясли цілим кораблем, коли ми заставили їх гнати корабель понад 34 вузли на годину, а капітан Робінсон казав йому їхати по воді гадючим ходом, щоби оминути падаючі бомби. Минуло три чверти години від часу, як вперше зочено літаки, до часу, коли попали в корабель перші бомби.

Корабель повернувся задньою частиною й затрясся. З поцілених чардаків піднялися хмари диму й великі стовпи полуміння. „Скипер" і сторож попадали з капітанського моста на чардак. Як вони піднялися на ноги, керманич зарапортував: „Кермова машинерія зіпсута".

Капітан казав ужити помічної кермової машинерії. Але й вона теж була зіпсута. Керма заклякла, і корабель ходив божевільними колами, підчас коли бомби розбивали підбиті вітром води Макасарського Заливу. Чердаки стали ховзкі від оливи й води. Вже було 15 вбитих і багато ранених. Вибухи забили їх тіла в покручену сталь.

Полумя піднімалося все вище, стовпи чорного диму появлялися на переді корабля, на заді корабля. Судно набирало води, як сито. Відділ для хорих під верхнім покладом був розбитий; командант відділу казав перенести ранених до офіцирської їдальні.

На передній частині корабля стояв відділ направлювачів, стояв немовби на вправах. Вибух бомби кинув їх усіх на коліна. Це бомба впала під ноги їх команданта. Від неї вода й олива вискочила через розбиту стіну нижчої каюти до сортування й розсилки амуніції.

Направний відділ поміг морякам з тої кімнати вибратися з неї та підперти й заплішити її стіни для захорони перед підносячимися водами. Потім вони повернулися проти пожару в іншому компартаменті, погасили його двокиснем вугля, парою з пірваних рур, водою.

Корабель всеще гнав крученими кругами, глибоко потапаючи в воду, і димлячи сильно. „Скипер" не міг ним кермувати, бо керма все ще не рушалася. Одно що він міг робити, це зміняти поспіх його подвійних шруб і в цей спосіб робити кола раз більші раз менші — і в цей спосіб уникати японських бомб. Але японські бомбовики надлітали постійно, хвилина за хвилиною, година за годиною, підчас коли 3-цалеві „небесні гармати" блискали, заставляючи ворога держатися високо.

На капітанському мості капітан все ще кораблем командував, на стільки він міг. Його заступник, командир В. Ґогинс, ранений і попарений бомбою, що впала коло нього, виходив на міст, щоби сповнити свій обовязок, поки капітан приказав йому зійти з моста, а командирові Николасові Вен Берґенові приказав заняти його місце. Цей Вен Берґен, як каже капітан, був усюди. Він витягав людей з води й оливи. Помагав капітанові на мості. Подавав вісти про стан корабля. Не зважав на особисте безпечечство.

Одно щастя мав корабель: його машинерія ще не була ушкоджена, і шруби все ще повертали кораблем в коло. Бомбовики налітали через цілі три години. „Гюстон" дістав бомбу зараз за вежею; його „небесні гармати" стягнули з повітря один японський літак; ранений керманич літака пробував розбити його разом з усім ладунком бомб на покладі „Марблгеда", але гарматчики легкого кружляка покінчили його, поки він долетів до нас і він упав у море, кілька стіп від „Марблгеда".

По горячковій роботі морякам нарешті вдалося направити дещо керму й скерувати корабель на курс машинами. Але передна часть корабля, з великими дірами в боці, потала сильно в воду й скоро набирала води. Помпи не могли випомпувати води, отже моряки створили ведрові бригади, які черпали воду з 7,500-тонового корабля, гейби це був весловий човен.

Корабельна кухня була розбита, парові рури й електричні дроти пірвані, не було свіжої води. А всетаки корабельні кухарі постаралися подати каву впів години після поцілення „Марблгеда" бомбами. Моряки робили великанську роботу — ніхто не знає, як. Відділи направлювачів забили діри, підперли повали, гасили огні. Треба було відваги й розуму, щоби удержувати звязок між ріжними частинами корабля, крізь дим і через піднімаючіся води. Для цього була вільна лише одна дорога: вузка дорога, котрою могли пробратися лише тонкі моряки.

(Докінчення буде).

„ПОЧВІРНИЙ" АМБАСАДОР.

ВАШИНГТОН. — Антоні Дрексел Бидл, що найбільше відомий з свого урядовання в Польщі, є тепер американським амбасадором Польщі, Бельгії, Норвегії й Нідерляндії. Заступництва Норвегії й Нідерляндії зістали піднесені до амбасад зате, що ті краї ставлять націстам геройський опір.

ДАРУНКИ РОМЕЛЬОВІ.—Бомбовий магазин у Західній Пустині в Африці, де залога бомбовика приготовляє бомби для літаків, що мають їх повезти понад лінії націстичного генерала Ромеля.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Український День для Купування Воєнних Бондів.

Українсько - Американський Комітет, що повстав з усіх українських організацій міста Ню Йорку для ведення кампанії за купном Боєвих Бондів, поробив усі приготування до великого українського віча, що має відбутися в неділю, дня 17-го травня в годині 1.30 пополудни в сали Купер Юніон при Астор Плейс в Ню Йорку.

Це віче повинно бути великою маніфестацією нашої найбільшої української громади в Америці в доказ нашої льояльности, любови і підтримки для нашої держави в цім критичнім часі. Бо коли наші молоді сини вступають у військові ряди, щоб жертвувати своїм життям на полі бою, то нас на домашньому фронті держава кличе жертвувати матеріяльно все, що можемо для піддержки її зусиль поконати ворога. Яка буде наша відповідь на цей заклик покаже в першій мірі це віче, яким маємо започаткувати сталу акцію купування Воєнних Бондів на цілий час війни.

Тому Комітет старається надати цьому вічу широко-громадянський характер. Для того голова Комітету, асемблимен Степан Ярема, особисто постарався, що одним з головних бесідників на цім вічу буде заступник губернатора стейту Ню Йорку, Чарлз Полетті. Запрошено також і мейора нашого міста. Будуть представники від державного скарбу, які вияснять потребу купування Бондів, як також будуть і українські бесідники. Між тим будуть концертові точки, виконані нашими передовими артистичними силами.

Слід згадати, що на просьбу Комітету для такої важкої справи усі учасники програми віча згодилися віддати свій час і труд зовсім безкорисно, навіть і велику салю Купер Юніон віддано Комітетови безплатно. Тепер ходить про те, чи наш загал виповнить цю салю так, як повинен і закупить більшу скількість Бондів, щоб старання Комітету не були марні. Однак Комітет вірить, що саля буде переповнена.

Комітет отсим повідомляє всіх, що на вічу не буде жадних грошевих збірок. Кожний присутний, що схоче купити бонди буде попрошений урядовцями державного скарбу, що будуть на вічу, виповнити письменне замовлення на бонди, зазначуючи на чиї імена бонди мають бути виставлені як прим. на чоловіка, жінку чи дитину. При тім може виписати прилучений до замовлення „чек" на імя свого банку на суму замовлених бондів. Відтак урядовці постараються, що бонди будуть доручені кожному через його банк.

Отже Комітет апелює до кожного українця і українки в Ню Йорку, щоби в день 17-го травня не відтягались, а прибули на віче і сповнили свій патріотичний обовязок через купно Бондів.

Адв. М. Радик, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Кампанія в Справі Викінчення Будови Укр. Нар. Дому.

Апель до всіх українських організацій в Дітройті.

Вже від нового року готовимо Кампанію Збірки на викінчення будови Українського Народного Дому. Все те ідє пиняво, бо всі ми заняті іншими обовязками. Та тепер ми таки вже рішилися, що мусимо довести діло до кінця і пустили колекторів в рух.

До цього часу зголосилися громадяни: Гузіль, Медвідь, Ясінський, Шустакевич, Кібзей, Маланюк, Боднар, Шевчук, Михайлюк. Здається, що на лісті, яку має наш писар п. Шустакевич є вже більше призвищ. Та я подаю лише отсі, що мені відомі.

Кампанію ми розділили ось так: — пп. Боднар і Маланюк їздять по нас. Гузіль і Медвідь — мають відвідати всіх наших бизнесменів. Шустакевич — піде до всіх наших професіоналістів. Д-р Кібзей відвідає всі інші товариства. П. Ясінський і Шевчук ходять по членах відділу 175.

За відділ 75 взяв на себе відповідальність п. Присташ, а за відділ 292 п. Петро Кізел.

Розуміється, що це лиш початки. Треба нам ще більше колекторів, більше праці і посвяти. Треба нам конечно ще й жінок. Тому отсею дорогою прошу наше шановне жіноцтво зголоситися до уряду. Ми маємо для Вас також приділену працю.

Рівнож звертаюсь і до наших товариств. Нараховують, що в нас в Дітройті є поверх 50 товариств, організацій, чи клюбів. Український Народний Дім мав би бути тою централею, де всяке організоване українське життя малоб групуватись.

Та на жаль, так воно не є. Після наших книг, до цього часу членами Українського Народного Дому є лише 13 товариств, а іменно: — Союзові відділи ч. 75, 146, 175, 183, 292, Відділи Союзу Українок: ч. 23, 16, 37, та Клюби: Укр. Миш. Ліга, Укр. Горож. Клюб, Укр. Демократичний Клюб, Клюб Молоді „Тризуб", та Тов. Відродження України.

Всі ці організації жертвували на Укр. Нар. Дім по $100 або більше. Вони є членами фундаторами, після статуту.

Є в нас на місті й інші товариства, що дали свої жертви. Але повної суми $100 вони ще не донесли. І до цих я апелюю.

При викінченню Будови Українського Народного Дому буде вмурована мармурова таблиця, а на ній будуть вириті та позолочені імена всіх цих товариств та організацій, що дали на Народну Святиню $100, або більше, з написом нагорі: Члени Фундатори. Це лишиться на вічну нашу славу та на спомин для нашого покоління.

Думаю, що тут не повинно бракувати і одного імені. Багато організацій є у нас записані в книгах, організацій, що їм вже мало що бракує доплатити. І до цих я нині ще раз апелюю. Будьте ласкаві, доплатіть, що вам ще бракує до сотки. Ви не хочете, щоб ваше імя було опущене на цій мармуровій таблиці.

Мені поручив уряд Укр. Народного Дому, щоби я відвідав кожне таке товариство. І я це радо зроблю. Будьте лише ласкаві, та напишіть мені, коли у вас збори, та де маю зайти.

Рівнож апелюю за пожичкою. Хто вже дав $100, а зможе нам пожичити хочби малу суму, ми дуже радо приймемо. І ручимо вам, що цю пожичку вам в короткці сплатимо.

Початок такій пожички вже зробив Укр. Демократичний Клюб в Гемтремку. На днях він пожичив нам $1,000, за що уряд У. Н. Дому ось тут складає щиру подяку.

Вірю, що на цей мій апель всі ви відгукнетеся. А за це все в імені Укр. Нар. Дому вже наперед усім щиро дякую.

За Укр. Нар. Дім:
Д-р А. Т. Кібзей, предс.

Повітряні Шляхи

(Докінчення зо сторони 2-гої)

але пересічно на чоловіка праця не дуже довша. Також ми добре знаємо, що наш життєвий рівень коли не вищий, то цілком певно не нижчий від передвоєнного. Що буде, як цілий американський нарід справді закотить рукави, забуде на час війни за свої вигоди і за свої розривкові години, а візьметься до продукування воєнних матеріялів!

Японія може собі загороджати Бурмський Шлях. Це видно американські стратеги давно передбачили. Проте це їх дуже не турбувало. Видно вони заздалегідь мали розвязку для тих хвилевих труднощів. А розвязка та — в літаках.

Беручи під увагу кошти летунського перевозу, можливо, що вони будуть більші від корабельних. Бо корабель це відносно найдешевший середник перевозу. Подібно як для літака, теж для нього не потрібно залізничих шляхів ні станцій по дорозі. Його конструкція, пропорціонально до його обему, значно дешевша від конструкції літака. Також дешевша його опалова енергія. Зате скорість літака десять і двайцять разів більша від скорости корабля. Той простір, який корабель покриє за три місяці літак може покрити за кілька днів. Іншими словами, один літак зробить десять і більше наворотів, в той час коли корабель зробить лише один. Коли треба тисячу літаків, щоб забрати ладунок одного корабля, то це не значить, що тисячу літаків рівняється одному кораблеви. Але беручи під увагу скорість літаків, тисячу транспортових літаків під оглядом служби, буде рівнатись десятьом, чи навіть 20 кораблям.

Повітряні транспорти матимуть ще ту прикмету, що боєвий фронт вдержуватимуть в цілковито пливкому стані. Ворог кожної хвилі могтиме наїхати на запілля свого противника і, скинувши відповідну скількість парашутного війська, відкрие в даному місці новий фронт. Ціле запілля буде змушене вдержувати певні залоги, які охоронялиб край не лиш перед внутрішніми шкідниками, але й перед ворогом. Цю засаду, між іншим, вже в себе впровадила Англія, яка по цілім краю вдержує відділи домашньої оборони. Очі тих відділів втуплені не в чужі оборонні окопи, бо таких невидно, тільки в повітря. Звідтам вони вичікують небезпеки.

Повітряна боротьба, хоч у початках війни виходила добре для Держав Осі, з бігом часу виходитиме для них на шкоду. Бо вона не лиш узалежнює вислід війни від технічної справности і числа робітників, в чім Обеднані Держави мають перевагу, але дає змогу Обєднаним Державам використати поневолені німцями народи в Европі, дишучі ненавистю до німців, і бажаючі з ними розрахуватись. Судячи по певних спорадичних потягненнях Британія і Америка всі ті явища знаменито для себе використовують.

ПОВІДОМЛЕННЯ

ШАНОВНІ ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ, ПЕРЕДПЛАТНИКИ И ЧИТАЧІ „СВОБОДИ".

Вам уже відомо, що У. Н. Союз, з днем 1-го травня ц. р., почав знова самий видавати „Свободу" з „Юкрейніен Віклі".

Тому прохаємо всіх, що висилатимуть якунебудь належитість до „Свободи", виписувати поштові перекази (MONEY ORDERS) на імя SVOBODA, JERSEY CITY, а чеки лиш SVOBODA.

Всі письма й листи висилайте на такий адрес:
SVOBODA, P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

За адміністрацію
М. МУРАШКО.

ПОЗІР! СИРАКЮЗ, Н. Й., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

УКРАЇНСЬКЕ ТОВ. „СІЧ", ВІД 39. У. Н. СОЮЗУ

влаштовує

ВЕЛИЧАВИЙ МАЙОВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 16. ТРАВНЯ (SATURDAY, MAY 16, 1942)

Початок в годині 7:30 вечером

В САЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ,
1317 WEST FAYETTE STREET.

До численної участи в цім балі запрошуємо українські Організації, Братства, Товариства, Сестрицтва, Клюби та всіх чесних місцевих і позамісцевих Громадян, старших і молодих, прийдіть, а забавимося разом при добрій музиці, що буде приграватн ріжні танці. Матимемо свіжі й смачні перекуски та здорові напитки. **Вступ 35 центів.** За добру забаву ручить

Балевий Комітет.

УВАГА! НЮ ЙОРК, БРОНКС, СТЕТЕН АЙЛЕНД, БРУКЛИН, ЛОНҐ АЙЛЕНД і ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

COOPER UNION
3rd Avenue & Astor Place,
New YORK CITY

ПОЧАТОК ТОЧНО В ГОДИНІ 1:30 ПОПОЛ.

Промовляти будуть:
Hon. STEPHEN J. JAREMA, Chairman
Hon. CHARLES POLETTI, Lieut. Governor of New York State; Chairman of State Committee of the Treasury Dept. Col. PATTERSON; Chairman of the Foreign Language Group of the Treasury Dept. from Washington
Hon. HITCHCOCK.
і інші бесідники.

заходом
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО КОМІТЕТУ ПРОДАЖІ ВОЄННИХ БОНДІВ
відбудеться

ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

В НЕДІЛЮ, 17. ТРАВНЯ (SUNDAY, MAY 17, 1942)

НА ВІЧУ БУДЕ ПРИСУТНИЙ ОДИН З АКТОРІВ З ГОЛІВУД, КАЛІФОРНІЯ.
ТАКОЖ ВИСТУПЛЯТЬ ЗІ СОЛЬО-СПІВАМИ:
СТЕФАНІЯ ТУРАШ і МИРОН ШАНДРОВСЬКИЙ

Українці! Америка кличе нас давати грошеву поміч для осягнення побіди над ворогом через купування Воєнних Бондів. Тож зійдімся на це віче як одна велика громада і заманіфестуймо перед американським урядом, що ми, як добрі й льояльні громадяни цього краю ідемо державі на поміч через закупно великої скількости Воєнних Бондів.

КОМІТЕТ.

Бережіть Ґазоліну

Федеральні урядовці закликають мотористів на сході добровільно обмежити вживання ґазоліни до мінімума.

Продаж ґазоліни на картки почнеться в 17 стейтах та в Колумбійському Дистрикті коло 15. травня.

Координатор нафти, Гаролд Л. Ікес; голова Ради Военної Продукції, Доналд М. Нелсон; Адміністратор Цін, Ліон Гендерсон; Директор Оборонної Транспортації, Джозеф Б. Істмен та Адміністратор Военного Пароплавства, адмірал Імори Ленд видали спільну заяву, в якій говориться:

„Вже сотки загинули на морі, стараючись доставити нафту, потрібну для війни. Ні один патріот-американець не може і не буде вимагати, щоб люди ризикували своїм життям для того, аби мотористи могли їздити як раніше.

„В Злучених Державах зовсім нема браку нафти. Але є критичний брак засобів доставки нафти до Атлянтичного побережжя з продукційних районів, головно з берегів мексиканської затоки та з південного заходу. Цей брак все збільшувався з часу, як Америка увійшла у війну, в наслідок чого було неможливо привезти досить нафти, аби задовольнити всі вимоги.

„Уряд закликає мотористів зменшити вживання ґазоліни до абсолютного мінімума — не до якогось визначеного відсотка, але стільки, скільки зможуть".

Тому уряд вимагає від мотористів:

1. Уникати не конче потрібних поїздок.
2. Порозуміватись з сусідами, які працюють в тому районі і разом їздити на працю.

Коли користування автами буде обмежено до мінімума, витрата ґазоліни може бути ще зменшена дотримуванням таких постанов:

1. Їхати зі швидкістю менше як 40 миль на годину. Досліди показали, що витрата ґазоліни збільшується зі швидкістю їзди.
2. Не залишати мотор у руху, коли не треба. Обчислено, що 30 секунд даремного руху беруть одну шістьнацяту ґазоліни, потрібної щоб проїхати одну милю зі швидкістю 50 миль на годину.
3. Тримати механізм авта в доброму стані. Установляти карбютатор і таймер. Як вони відповідно установлені, мотор — хочби який бездоганний — буде „трохи стукати" на спусках та під вантажом. Людина, яка каже, що її мотор ніколи не „стукає", фактично признається, що даремно витрачає ґазоліну.
4. Точно направити колеса. Недобре направлені колеса є так би мовити завадою для авта. Відповідне направлення коліс не тільки заощаджує ґазоліну, але також ґумові опони.
5. Змащувати реґулярно всі частини авта відповідним смаровилом. Без відповідного змащування зявляється ще одна завада, яка потягає зайву витрату ґазоліни.
6. Їхати постійною скорістю. Уникати різких рухів.
7. Починати їхати помалу. Не пробувати їхати зразу швидко.
8. Тримати гальму на безпечному мінімумі.
9. Своєчасно надувати ґумові опони.
10. Не їхати на поворотах так швидко, щоб авто збивалось зі шляху.

Загальна Рада — ФЛІС.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ

АНАСТАЗІЙ ВОНСЯЦКИЙ, провідник російських фашистів в Америці, на котрого маєток у Томсоні, Конетикот, федеральні агенти зробили недавно тому рейд. Він жонатий з багатою американкою.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 117., відбудеться в суботу, 16. травня, в годині 8. ввечір, в салі 30 Іст 7. ул. Просимо всіх членів і членкиць прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. Рівнож члени дістануть чеки на дивіденду. — Й. Деревянко, предс.; Н. Чудакевич, секр.

АРНОЛД, ПА. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 296., відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2:30 пополудні, в У. Н. Домі, 1400 — 4-та Евеня, Арнолд. Просимо всіх членів і членкиць прийти на ці збори і забрати свої чеки на дивіденду. Рівнож маємо кілька справ, які будуть вирішені на цих зборах. — За уряд: Д. Любінецький, предс.; М. Земледух, секр.

ДЖАНСТАВН, ПА. — Місячні збори Бр. св. Арх. Михаїла, від. 11., відбудуться в неділю, 17. травня, по Сл. Божій, в салі церковній. Всі члени повинні прийти тому, що контрольна комісія здасть касове справоздання. Кожний член особисто повинен відібрати свого чека на дивіденду. Василь Романів, предс.; Андрій Дида, кас.; Петро Сціпений, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 369., відбудуться в неділю, 17. травня, в год. 6. вечером. Просимо всіх членів прийти на означений час, бо маємо важні справи до полагодження. Взиваємо місцевих членів, щоб прийшли, бо дістануть чеки дивіденди. По хатах нікому не будемо давати. Взиваємо ще раз членів, щоб не відтягалися з плаченням місячних вкладок. — І. Климшин, Предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Тов. Подільська Січ від. 8., повідомляє всіх своїх членів, місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в неділю, 17. березня, в годині 2:30 пополудні, в сали Укр. Гор. Клюбу, 13 Вашинґтон ул. На цих зборах буде обрахунок тих книжечок, які члени розібрали. Просимо прийти на збори, бо буде роздання чеків на дивіденду. Пригадуємо довгуючим членам, щоб вирівнале свої вкладки, або будуть суспендовані. — За уряд: В. Комар, предс.; В. Мандзій, секр.

ВЕСТ ІСТОН, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 137., відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. Обовязком всіх членів є прийти на збори, бо маємо важні справи до полагодження. На цих зборах члени і членкиці дістануть чеки на дивіденду. — За уряд: Филимон Сагатий, предс.; Микола Підгайний, кас.; Михайло Колодруб, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ., Н. Й. — Чергові збори Бр. св. О. Николая, від. 5., відбудуться в суботу, 16. травня, в домівці У. Д. Клюбу, 31-14 Ґренд Евеню, в Асторія. Початок зборів година 7:30 ввечір. Усі члени й членкиці обовязані прийти й поплатити свої вкладки та забрати свої дівіденди. — За уряд: Михайло, Ґалан, предс.; Григорій Василик, скарб.; Михайло Беля, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42., відбудуться в неділю, 17. травня, в год. 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве., Пасейк. Просимо всіх прийти на означений час, бо літня пора не дозволяє довго сидіти на зборах. — Ф. Ґулька, гол.; В. Лелет, кас.; П. Головачук, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. — Відділ 73. повідомляє усіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 16. травня, в годині 7. ввечір. Обовязком кожного члена є прийти на збори і вирівнати місячні вкладки, а також забрати свої чеки на дивіденду, бо секретар не буде розносив по хатах ані не піде по хатах за вкладками, а поступить згідно зо статутом У. Н. Союзу. — Відділовий уряд.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 99., відбудуться в неділю, 17. травня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо всіх членів бути приявними на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Також будуть роздані чеки від У. Н. Союзу на дивіденду. — Уряд.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370., відбудуться в неділю, 17. травня, в церковній гали, 127 Парк ул. Просимо всіх членів прийти на годину 12:30 пополудні. Котрі члени не отримали ще дивіденди хай прийдуть по свої чеки. Пригадуємо всім членам, що вони повинні старатись приєднувати своїх знайомих до У. Н. Союзу. — П. Воляник, предс.; К. Стасюк, кас.; Мих. Сампара, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благовіщення, від. 125., відбудуться в неділю, 17. травня, в 12. год. в полудне, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. Просимо членкиць прийти на час. — А. Васильовська, предс.; О. Оленець, кас.; І. Подола, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. Рождества Пресв. Богородиці, від. 259., повідомляє всіх своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 2. пополудні, в галі 4948 Савт Павліна ул. — Василь Горинець, предс.; Іван Побуцький, секр.; Антін Партика, кас.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Бр. св. Йосафата, від. 217., відбудуться в неділю, 17. травня, точно в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній. На ці збори мають прийти всі члени, як місцеві так і позамісцеві і забрати свої чеки на дивіденду від У. Н. Союзу, бо секретар не буде держав чеків 2 або 3 місяці вдома. Висилати почтою, або приватно доручувати теж нікому не буде. На цих зборах маємо важні справи до вирішення. Довгуючих членів напоминаємо, щоб вирівнали свої залеглости на цих зборах, або будуть суспендовані. Будемо приймати нових членів до Бр. і У. Н. Союзу. Старайтеся привести своїх кревних і знайомих та вписати їх в ряди У. Н. Союзу. — І. Пастущин, предс.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 252., відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 12:30 вполудне, в парохіяльній гали, 1944 Вест Ірі Стріт. Обовязком всіх членів і членкиць є прийти на ці збори, бо маємо важні справи до рішення. На зборах будуть присутні головні урядникє У. Н. Союзу. Рівночасно на цих зборах всі члени і членкиці дістануть чеки дивіденди. Проситься прийти точно на означений час. — І. Меґас, пр.; П. Хомин, рек. секр.; М. Батюк, фін. секр.; І. Сливка, кас.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори відділу 312. відбудуться 15. травня в годині 8. ввечір. Просимо членів прийти на час, щоб не сидіти довго і не чекати до пізної ночі. На цих зборах члени дістануть чеки на дивіденду. Збори відбудуться там, де завше. — За уряд: С. Туз, предс.; С. Завадовський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Бр. св. О. Николая, від. 175. відбудуться в неділю, 17. травня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому при Мартін ул. На ці збори повинні прийти всі члени, бо дістануть свою дивіденду. Маємо теж інші важні справи до полагодження. Пригадуємо тим членам, котрі залягають з вкладками, щоб були ласкаві заплатити в цім місяці. — В. Братусь, предс.; В. Білінський, кас.; В. Бартош, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

У четвер 7. травня 1942. року, помер у Провіденс, Р. Ай., по довгій недузі довголітний член Тов. ім. Т. Шевченка, від. 73. У. Н. Союзу,

ГРИГОРІЙ БОЙКО.

Походив зо села Вербів, повіт Бережани, Галичина. До У. Н. Союзу вступив в листопаді 1912. року.

Полишив жену і двоє дорослих дітей, котрі рівнож є членами У. Н. Союзу, та сестру, котра живе в Монтреал, Канада.

Похорон відбувся в суботу, 9. травня.

Нехай вільна земля Вашингтона буде Йому легкою!

Відділ 73. У. Н. С.

Дня 8. травня 1942., по довгій недузі, помер у Шпиталі Ашлянд, Пенсилвенія,

ОНУФРІЙ ПРОНИШИН,

член відділу 98. У. Н. Союзу.

Покійний приступив до У. Н. Союзу 30. грудня 1920.

Полишив двох синів: Василя й Павла. Василь є членом У. Н. Союзу, а Павло при армії.

Похорон відбувся 12. травня з дому жалоби до церкви св. Михаїла в Шенандоа, Па.

Вічна Йому память!

Іван Чорній, секр.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ПОТРІБНО досвідченої ДІВЧИНИ до заряду дому. Легке прання, поміч у кухні з варенням. Одна родина, 2 шкільник дітей. Вимагаємо свідоцтва. Платня $55.00 місячно на початок. Голосіться до: 106-8

Mrs. M. J. SCHULMAN,
972 E. 24th St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Espinad 7-7311.

ОПЕРЕЙТОРКИ
ВИСОКА ЗАПЛАТА.

Потрібно досвідчених Singer Machines опеpейторок на дефенс ворк; відповідні години; постійна праця.

I. SPIEWAK & SONS,
3939 Hudson Blvd., bet. 14 & 15 Sts.
NORTH BERGEN, N. J.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ПОШУКУЮ МИХАЙЛА КАТАЛА зо села Звирбиць, повіт Рогатин, Галичина. Перед кількома роками мав перебувати в Лонґ Айленд. Хто знав би про нього, або він самий, прошу зголоситися на подану тут адресу: 105,7

ILKO ZILIONKA
197 ELM ST., STAMFORD, CONN.

РОБІТНЯ КУШНІРСЬКО-КРАВЕЦЬКА

нової роботи, чищення, перерібки й направа старих жіночих та мужеських убрань, ульокована в добрій і багатій секції більшого міста, потребує **УПРАВИТЕЛЬКИ-ЖІНКИ,** що знає добре кравецтво. Платня згідно з умовою. Інтересованих прошу подати рід знання свого фаху, як довго працює в такій роботі, скільки осіб у родині та вік. Адреса. 103,-

P. K. K. c/o SVOBODA
P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

FUR STORAGE
ДЛЯ ВАШОГО ФУТРА.

Принесіть своє футро сьогодня, щоб забезпечити його від молів, втрати блискучасти й мягкости.

МИХАЙЛО ТУРЯНСЬКИЙ
350—7th AVE.,
NEW YORK CITY
Bet. 29 & 30 Sts,
LAckawanna 4-0973

Ми маємо свій власний FUR STORAGE VAULT у нашім вирібництві.

ПОВІДОМЛЕННЯ

БЮРО ТОРГОВЛІ РЕАЛЬНОСТЯМИ ЮЛІЯНА ТАНСЬКОГО ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО ПЕРЕПРОВАДИЛОСЯ НА НОВУ АДРЕСУ.

Маємо великий вибір ДОМІВ, ФАРМ, ЛІТНИЩ, ҐАЗОЛІНОВИХ СТАЦІЙ та всякого роду БИЗНЕСІВ—БУЧЕРНІ, ҐРОСЕРНІ, ДЕЛІКАТЕСИН, РЕСТОРАНИ, САЛЬОНИ, КЕНДИ СТОРИ і т. д. За готівку або в заміну (Cash or Exchange). 105,-

Бюро відкрите від 9. рано до 8. ввечір.

J. TANSKI
149 AVENUE "A", near E. 9th St., NEW YORK CITY
Telephone: GRamercy 5-8398.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

- Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
- Аналіза крови для подружого свідоцтва.
- Гемороїди й желяки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST.,
NEW YORK CITY. Room 14.
GRamercy 7-7697
Офісові години: 10—8; неділи 11—2.
Жінка-доктор до обслуги.
X. & Флюроскоп.—Екзамінація $2.00

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цею прегарною металевою труною, двома автами, караваном, бальсамуванням, вживанням Похоронного Дому і т. д. **$295.00**

Все, чого треба, з виїмком одіння й належитостей за церковну відправу й цвинтар.

S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347
Branch Office (Філія):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребами по ціні так низькій як $150.
ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ПОГРЕБНИК
НА ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й околицю

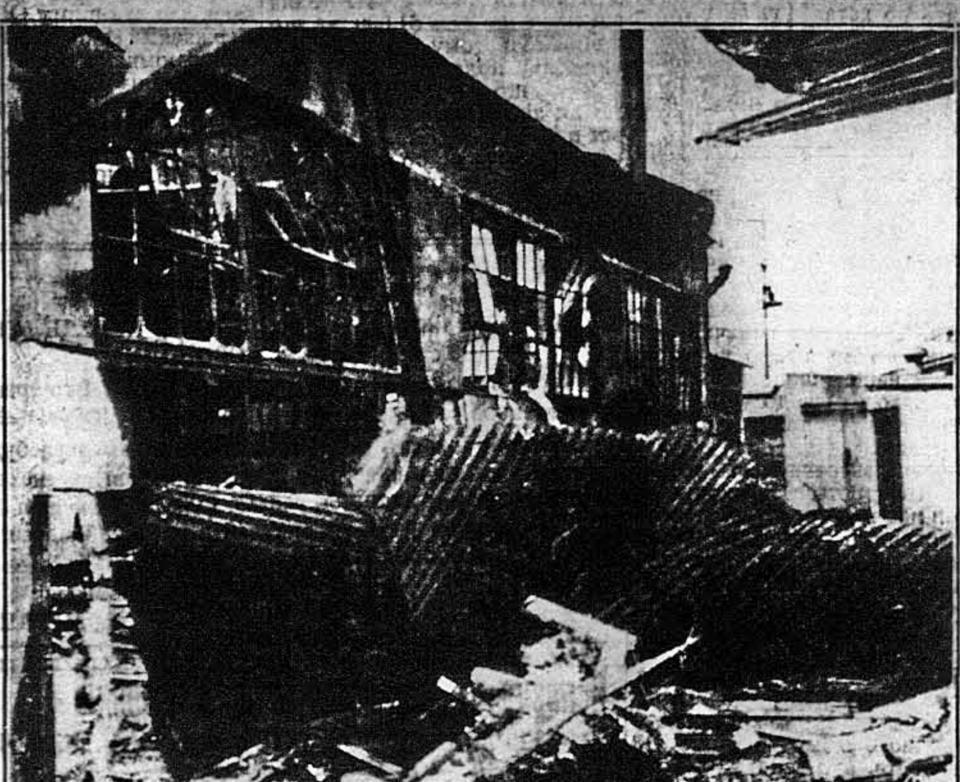

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРІБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MElrose 5-6577

ВІСІМ ЖІНОК ЗГИНУЛО.—Дах сиґналової фабрики підприємства Централ Рейлвейс у Версай, Па., розніс оноді вибух у торпедовій кімнаті. На місці згинуло 8 робітниць, а 15 було важко ранених. Фабрика виробляла сиґналові причандали для залізниць.

ТАРЗАН, ч. 564. Відважне підприємство.

В ту хвилину, як Алі підготовляв на корабли кріваний бунт, Зеля підпливала до корабля тягнучи за собою Ґуйона.

Підпливши під корабля, Зеля оглядалась за способом, щоб видряпатись на поклад. Втім вона доглянула звисаючий мотуз.

Вона обвязала тим мотузом хорого Ґуйона попід пахи, так, що його голова виставала понад поверхню води.

Після того вона по линві почала вспинатись на поклад, на якім знаходилось гніздо піратських шершенів.